

Bruxelles, 8 septembrie 2022
(OR. en)

12003/22

Dosar interinstituțional:
2022/0263(NLE)

SOC 475
GENDER 140
EMPL 325

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	8 septembrie 2022
Destinatar:	Secretariatul General al Consiliului
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 442 final
Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind revizuirea obiectivelor de la Barcelona cu privire la educația și îngrijirea timpurie a copiilor

---

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 442 final.

_____

Anexă: COM(2022) 442 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 7.9.2022
COM(2022) 442 final

2022/0263 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind revizuirea obiectivelor de la Barcelona cu privire la educația și îngrijirea timpurie a copiilor

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În discursul său din 2021 privind starea Uniunii, președinta von der Leyen a anunțat o strategie europeană privind serviciile de îngrijire, astfel încât bărbații și femeile să poată beneficia de cele mai bune îngrijiri medicale posibile în diferite etape ale vieții și să poată găsi echilibrul optim între viața lor profesională și viața lor privată. Inițiativa constă într-o comunicare a Comisiei referitoare la o strategie europeană privind serviciile de îngrijire¹, însoțită de două propuneri de recomandări ale Consiliului: una referitoare la revizuirea obiectivelor de la Barcelona privind educația și îngrijirea timpurie a copiilor (ECEC) și alta referitoare la îngrijirea pe termen lung².

Disponibilitatea serviciilor de ECEC este un factor-cheie al participării femeilor pe piața forței de muncă. Corelația dintre participarea mamei pe piața forței de muncă și ratele de înscriere în cadrul structurilor ECEC este deosebit de puternică pentru mamele al căror cel mai mic copil are mai puțin de trei ani. Având în vedere acest lucru, obiectivele de la Barcelona privind îngrijirea copilului au fost stabilite de Consiliul European³ în 2002, cu scopul de a se spori participarea femeilor pe piața forței de muncă prin îmbunătățirea furnizării de servicii de ECEC. Consiliul European a stabilit două obiective, și anume o rată de participare de 90 % pentru copiii cu vârste cuprinse între trei ani și vârsta de școlarizare obligatorie și o rată de participare de 33 % pentru copiii cu vârste mai mici de trei ani⁴. Deși obiectivele de la Barcelona au fost atinse în medie la nivelul UE, unele state membre au rămas semnificativ în urmă, iar diferențele persistă în special în cazul copiilor din gospodării cu venituri mai mici.

Obiectivul prezentei recomandări este de a încuraja statele membre să sporească participarea la ECEC pentru a facilita participarea femeilor pe piața forței de muncă și a consolida dezvoltarea socială și cognitivă a copiilor, în special a copiilor care se află în situații vulnerabile sau provin din medii defavorizate. Mai precis, Comisia propune revizuirea obiectivelor de la Barcelona în scopul de a crea un nou impuls pentru promovarea în mai mare măsură a convergenței ascendente în rândul statelor membre în ceea ce privește participarea copiilor la ECEC⁵ și, astfel, de a contribui la sporirea participării femeilor pe piața forței de muncă și la eliminarea disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă⁶. Sunt abordate, de asemenea, dimensiuni suplimentare cu relevanță pentru atingerea obiectivelor de la Barcelona, în special accesibilitatea din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, și calitatea serviciilor de ECEC, care sunt esențiale pentru satisfacerea nevoilor părinților și ale copiilor și, astfel, influențează utilizarea efectivă a unor astfel de servicii. De asemenea, Comisia invită statele membre să țină seama atât de intensitatea în

---

¹ COM (2022) 440.

² COM (2022) 441.

³ Consiliul European de la Barcelona din 15 și 16 martie 2002, SN 100/1/02 REV 1, 2002.

⁴ Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulat „Obiectivele de la Barcelona”, 2013, [Barcelona objectives \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eu-obj).

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025”, COM(2020) 152 final.

⁶ Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă înseamnă diferența de puncte procentuale dintre rata de ocupare a forței de muncă în rândul bărbaților și cea în rândul femeilor.

timp a participării copiilor la ECEC, care ar trebui să fie suficientă pentru ca părinții să se poată implica în mod semnificativ în activități de muncă remunerată, cât și de proporția copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială care participă la ECEC.

Începând din 2002, ocuparea forței de muncă în rândul femeilor a crescut constant, ajungând la 67,7 % în 2021, comparativ cu 60,7 % în 2010⁷ – deși a scăzut în 2020 (66,1 %) ca urmare a crizei provocate de pandemia de COVID-19. Această tendință de creștere este însoțită de un tipar de creștere a nivelului de instruire al femeilor, mai multe femei absolvind forme ale învățământului superior și obținând diplome de studii aprofundate⁸.

În pofida acestor îmbunătățiri, disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă continuă să fie semnificativă, atingând un nivel ridicat, de 10,8 puncte procentuale, în 2021⁹. Eurofound a estimat că, în 2018, pierderile economice rezultate în urma disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă s-au ridicat la aproximativ 320 de miliarde EUR. Cea mai mare parte a acestei sume constă în venituri și contribuții sociale pierdute pentru economie din cauza faptului că femeile nu au un loc de muncă¹⁰. Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă este strâns legată de responsabilitățile de îngrijire. Femeile continuă să fie cele care se ocupă efectiv de copii și de adulții cu nevoi de îngrijire, precum și de sarcinile casnice. Acest dezechilibru limitează posibilitatea femeilor de a participa la o muncă remunerată și de a aloca timp unei astfel de munci.

În cadrul anchetei privind forța de muncă (*Labour Force Survey – LFS*) în UE-27, efectuată în 2021, 27,9 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani și neîncadrate în muncă au invocat îngrijirea copiilor sau a adulților cu nevoi de îngrijire drept principalul motiv pentru necăutarea unui loc de muncă, comparativ cu doar 8,0 % dintre bărbați¹¹. În 2019, înainte de pandemie, aceste procente erau de 32,6 % și, respectiv, 7,6 %¹². Potrivit Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIEGE), responsabilitățile de îngrijire țin 7,7 milioane femei departe de piața muncii și obligă un număr mare de femei să muncească doar cu fracțiune de normă: sarcinile de îngrijire au fost menționate ca principal motiv pentru această situație de către 29 % dintre femeile care lucrează cu fracțiune de normă, în comparație cu doar 6 % dintre bărbați¹³.

Diferența dintre femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire, și anume diferența dintre timpul pe care îl dedică femeile muncii de îngrijire neremunerate și timpul pe care îl dedică bărbații acestui tip de muncă, este legată de stereotipurile de gen în

⁷ Eurostat, „Ocuparea forței de muncă și activitatea în funcție de sex și vârstă – date anuale”, date disponibile la adresa: [Employment and activity by sex and age - annual data \[LFSI_EMP_A\]](#).

⁸ Comisia Europeană, „Raportul privind egalitatea de gen în UE”, 2021, [annual_report_ge_2021_en.pdf](#) ([europa.eu](#)).

⁹ [Statistici | Eurostat \(europa.eu\)](#)

¹⁰ Eurofound, *Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains?* („Femeile și egalitatea pe piața forței de muncă: a anulat COVID-19 victoriile recente?”), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2020.

¹¹ Tabelul lfsa_igar din baza de date a Eurostat, *Care of adult with disabilities or children and other family or personal reasons* („Îngrijirea adulților cu handicap sau a copiilor și alte motive familiale sau personale”), procentul din populație care nu participă la piața forței de muncă și care dorește să lucreze, categoria de vârstă 15-64 de ani.

¹² EIGE, Notă de cercetare privind egalitatea de gen și impactul socioeconomic al pandemiei de COVID-19, 2021, p. 15, [Gender equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic | Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați \(europa.eu\)](#).

¹³ EIGE, Raportul referitor la inegalitățile de gen în îngrijire și consecințele acestora pentru piața forței de muncă, 2020, [Gender inequalities in Care and consequences for the labour market | Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați \(europa.eu\)](#).

cea ce privește ocupațiile și rolurile atât ale femeilor, cât și ale bărbaților și consolidează și mai mult aceste stereotipuri. În general, există în continuare așteptarea ca femeile să ofere îngrijire neremunerată într-o măsură mai mare decât bărbații, chiar și în cadrul familiilor la al căror venit contribuie două persoane. Înainte de criza provocată de pandemia de COVID-19, numărul mediu de ore petrecute săptămânal pentru muncă neremunerată a fost de 39 pentru femeile din UE care erau încadrate în muncă, aveau copii cu vârste mai mici de 7 ani și locuiau în cuplu, în comparație cu 19 pentru bărbații încadrați în muncă și aflați în aceeași situație¹⁴. Diferența dintre femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire a fost mai mare în cazul femeilor cu locuri de muncă precare.

Ca urmare a închiderilor și a restricțiilor care au afectat serviciile de îngrijire în timpul pandemiei, femeile au fost și mai mult solicitate să asigure îngrijirea necesară. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a adâncit inegalitățile de gen în ceea ce privește îngrijirea neremunerată¹⁵, a întărit rolurile de gen tradiționale și a deviat cursul progreselor, chiar dacă modeste, înregistrate până în prezent în ceea ce privește egalitatea de gen¹⁶. Potrivit unei anchete online efectuate de Eurofound privind viața, munca și COVID-19¹⁷, numărul mediu de ore petrecute pe săptămână în timpul pandemiei pentru îngrijirea copiilor a fost de 62 în cazul femeilor cu copii cu vârste de maximum 12 ani, față de 36 în cazul bărbaților aflați în aceeași situație, iar numărul mediu de ore petrecute pentru activitățile casnice a fost de 23 în cazul femeilor, față de 15 în cazul bărbaților. Aproape o treime dintre aceste femei (29 %) au indicat că le-a fost greu să se concentreze asupra muncii profesionale din cauza responsabilităților de îngrijire, comparativ cu 11 % dintre bărbați.

Pilonul european al drepturilor sociale prevede că egalitatea de tratament și de șanse între femei și bărbați trebuie asigurată și promovată în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește participarea pe piața forței de muncă, condițiile de angajare și evoluția carierei. Se recunosc, de asemenea, dreptul copiilor la servicii de ECEC accesibile din punct de vedere financiar și de bună calitate, drepturile copiilor la protecție împotriva sărăciei și dreptul copiilor din medii defavorizate la măsuri specifice de sporire a egalității de șanse.

În Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale a fost stabilită ca obiectiv principal mărirea, până în 2030, a ratei generale de ocupare a forței de muncă la cel puțin 78 % din populație (persoane cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani); acest lucru a fost salutat de liderii UE în cadrul Summitului de la Porto din mai 2021 și în cadrul Consiliului European din iunie 2021. Pentru atingerea acestui obiectiv general, Europa trebuie să depună eforturi de reducere cu cel puțin jumătate, comparativ cu 2019, a disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și să sporească furnizarea de servicii de ECEC, contribuind astfel la asigurarea unui mai bun echilibru între viața profesională și cea privată și încurajând participarea femeilor pe piața forței de muncă.

¹⁴ Eurofound, *Sixth European working conditions survey: overview report* („Al șaselea sondaj european privind condițiile de muncă – Raport general”), (2019) | Eurofound (europa.eu).

¹⁵ Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare, *Division of Childcare and Housework among Men and Women during COVID-19 lockdowns* („Împărțirea sarcinilor de îngrijire a copiilor și a sarcinilor casnice între bărbați și femei în timpul măsurilor de limitare a mișcării persoanelor impuse ca urmare a pandemiei de COVID-19”), 2022, JRC128157, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128157>

¹⁶ EIGE, Notă de cercetare privind egalitatea de gen și impactul socioeconomic al pandemiei de COVID-19, 2021, p. 36, [Gender equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic | Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați \(europa.eu\)](#).

¹⁷ Eurofound, Raportul privind viața, munca și COVID-19 (2020) [*Living, working and COVID-19* | Eurofound (europa.eu)].

Directiva din 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată¹⁸ a creat standarde minime pentru concediul din motive familiale, (i) introducând dreptul la concediu de paternitate plătit și la concediu de îngrijitor plătit și consolidând concediul netransferabil și plătit pentru creșterea copilului și (ii) introducând dreptul la formule flexibile de lucru pentru lucrătorii cu responsabilități de îngrijire, în scopul de a încuraja repartizarea egală a responsabilităților de îngrijire între femei și bărbați. Furnizarea de servicii de ECEC de înaltă calitate și accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv financiar, completează formulele de lucru pentru a permite echilibrul dintre viața profesională și cea privată și este esențială pentru ca părinții, în special mamele, să poată participa pe piața forței de muncă.

Sprijinul din partea sectorului public pentru sectorul ECEC este o investiție socială care aduce beneficii multiple persoanelor, societății și economiei în ansamblu. Acest sprijin promovează participarea femeilor pe piața forței de muncă, stimulează încadrarea cu normă întreagă a femeilor în muncă, îmbunătățește dezvoltarea copiilor, consolidează incluziunea socială și echitatea și contribuie la întreruperea perpetuării ciclului sărăciei de la o generație la alta. În contextul deficitelor de forță de muncă și al disparităților persistente în materie de ocupare a forței de muncă, sporirea participării femeilor pe piața forței de muncă, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la ECEC, reprezintă o oportunitate majoră de creștere durabilă și favorabilă incluziunii¹⁹. Investițiile în ECEC au, de asemenea, un potențial semnificativ de creare de locuri de muncă. Conform unor studii recente efectuate de Organizația Internațională a Muncii (OIM), dacă în Europa s-ar investi în fiecare an 1,1 % din PIB în ECEC și 1,8 % din PIB în îngrijirea pe termen lung, s-ar crea, până în 2035, 26,7 milioane de locuri de muncă suplimentare²⁰.

Astfel de investiții pot genera încasări suplimentare din taxe și contribuții sociale. În ansamblu, încasările din taxe și contribuții sociale ar crește ca urmare a unor câștiguri salariale și a unei rate de ocupare mai mari, ceea ce ar reduce suma totală necesară pentru finanțarea măsurilor de politică din domeniul îngrijirilor de la 3 % din PIB (înainte de impozitare) la un nivel net de 2 % din PIB (după impozitare)²¹. OIM estimează că rata de recuperare a investițiilor pe care statele membre o pot obține în sectorul serviciilor de îngrijire este, în medie, de aproximativ 55 %, în funcție mai ales de volumul investițiilor necesare, de cererea de forță de muncă din statul membru în cauză și de nivelul de impozitare. Statele membre pot îmbunătăți sustenabilitatea fiscală a investițiilor în ECEC prin evaluarea impactului asupra finanțelor publice și prin asigurarea raportului cost-eficacitate, inclusiv printr-o proiectare eficientă a unor mecanisme de finanțare care să fie coerente cu sustenabilitatea globală a finanțelor publice.

Pe lângă investițiile pe care le-au realizat în ECEC, multe state membre au introdus dreptul legal la un loc în structurile ECEC, în timp ce altele au introdus obligativitatea frecventării

¹⁸ Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului, JO L 188, 12.7.2019, p. 79.

¹⁹ Comisia Europeană, sinteza economică europeană *The Macro-Economic Benefits of Gender Equality* („Beneficiile macroeconomice ale egalității de gen”), martie 2022; a se vedea și Propunerea de raport comun privind ocuparea forței de muncă al Comisiei Europene și al Consiliului, 24.11.2021, COM(2021) 743 final.

²⁰ OIM, Raportul *Care at work: Investing in care leave and services for a more gender equal world of work* („Îngrijirea la locul de muncă: investirea în concedii și servicii de îngrijire pentru o lume a muncii mai echitabilă din perspectiva egalității de gen”), 7 martie 2022.

²¹ Organizația Internațională a Muncii (OIM), Simulatorul de investiții al OIM pentru politica în domeniul îngrijirilor, Geneva, 2022, în curs de elaborare.

structurilor de ECEC, în special în ultimul an înainte de învățământul primar. Întrucât dreptul la un loc a devenit un drept legal, autoritățile publice trebuie să garanteze un loc pentru fiecare copil ai cărui părinți îl solicită (în intervalul de vârstă a copilului în care se aplică acest drept legal); în țările în care sistemul ECEC este obligatoriu, autoritățile publice trebuie să asigure un număr suficient de locuri preșcolare pentru *toți* copiii cu vârste situate în intervalul de vârstă prevăzut în lege. În majoritatea statelor membre există deja un astfel de drept legal, dar vârsta de la care se aplică acesta variază în mod semnificativ. În Europa, există diferențe semnificative în ceea ce privește vârsta de la care copiii au un loc garantat în structurile ECEC. Numai șapte state membre ale UE²² au introdus un drept legal la un loc în structurile ECEC pentru copiii cu vârste foarte mici (6-18 luni). Vârsta de la care se aplică acest drept legal concordă deseori cu încetarea concediului pentru îngrijirea copilului, deoarece, în mod ideal, nu ar trebui să existe perioade neacoperite între sfârșitul concediului din motive familiale, plătit în mod corespunzător, și dreptul legal la un loc în structurile ECEC. În ceea ce îi privește pe copiii cu vârste de cel puțin trei ani, dreptul este prevăzut deja în legislația a 13 state membre²³, iar unele state membre s-au angajat să îl introducă, în contextul planurilor lor naționale de redresare și reziliență²⁴.

Există dovezi că furnizarea unor servicii de ECEC de calitate joacă un rol esențial în îmbunătățirea dezvoltării cognitive, sociale și educaționale a copiilor de la o vârstă timpurie²⁵. Astfel de îmbunătățiri se traduc deseori prin rezultate mai bune ale învățării și perspective mai bune de angajare mai târziu în viață²⁶. Participarea la ECEC de înaltă calitate este benefică pentru *toți* copiii, în special pentru cei aflați într-o situație defavorizată. Această participare este un instrument esențial pentru combaterea inegalităților, abordarea posibilelor dezavantaje sociale ale copiilor²⁷ și promovarea egalității de șanse. Aceste aspecte sunt menționate în mod special în Recomandarea Consiliului din 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor²⁸ și în Garanția europeană pentru copii²⁹. Beneficiile nu se limitează la copiii implicați. La nivel individual, participarea la ECEC este asociată cu un nivel mai ridicat de instruire, câștiguri salariale mai mari, o mai bună integrare socială și o sănătate mai bună. Există numeroase beneficii și la nivel societal, de la reducerea cheltuielilor

---

²² Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Slovenia, Finlanda și Suedia.

²³ Pe lângă țările enumerate mai sus, Belgia, Cehia, Franța, Luxemburg, Polonia, Spania; Comisia Europeană, *Early Childhood Education and Care*, document de politică al rețelei Eurydice referitor la educația și îngrijirea timpurie a copiilor, 2019, p. 6; prezentare detaliată a sistemelor statelor membre în cadrul Comisiei Europene, *Structural Indicators for Monitoring Education and Training systems in Europe*, raport de context al rețelei Eurydice privind indicatorii structurali pentru monitorizarea sistemelor de educație și formare în Europa, 2021, p. 12.

²⁴ De exemplu, Slovacia – Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Analiza planului de redresare și reziliență al Slovaciei”, SWD(2021) 161 final din 21.6.2021.

²⁵ Concluziile Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, Cadru strategic pentru educație și formare profesională 2020, JO 2009/C 119/02.

²⁶ Comisia Europeană, Raportul anual intitulat *Employment and Social Developments in Europe – Young Europeans: employment and social challenges ahead* („Evoluția ocupării forței de muncă și a situației sociale în Europa – Tinerii europeni: provocări viitoare la nivel de ocupare a forței de muncă și de situație socială”), capitolul 5, iunie 2022.

²⁷ Recomandarea Comisiei din 20 februarie 2013 intitulată „Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării” (2013/112/UE), JO L 59, 2.3.2013, p. 5.

²⁸ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, JO C 189, 5.6.2019, p. 4.

²⁹ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii, JO L 223, 22.6.2021, p. 14.

cu bunăstarea și scăderea ratelor criminalității la încasări fiscale mai mari și îmbunătățirea coeziunii sociale³⁰.

În cele din urmă, în prezenta propunere de recomandare sunt abordate condițiile de muncă din sectorul ECEC. Persoanele care lucrează în acest sector, dintre care multe sunt femei, se confruntă adesea cu condiții de muncă dificile și cu perspective de carieră limitate. Îmbunătățirea condițiilor de muncă presupune un dialog social mai profund, salarii adecvate și oportunități de perfecționare și recalificare. Promovarea unor condiții de muncă echitabile pentru personalul din sectorul ECEC ar trebui să contribuie la atragerea și păstrarea lucrătorilor – atât bărbați, cât și femei – în acest sector și ar putea contribui, de asemenea, la combaterea segregării de gen în sector și la remedierea deficitului de personal cu care se confruntă multe țări³¹. Promovarea unor astfel de condiții constituie, de asemenea, un aspect important în asigurarea calității îngrijirii. Investițiile și reformele realizate de statele membre în sectorul ECEC sunt sprijinite de UE prin diferitele sale instrumente de finanțare, în special prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus și Mecanismul de redresare și reziliență. Acest sprijin este deosebit de important pentru abordarea inegalităților teritoriale dintre statele membre și din interiorul acestora. UE oferă și sprijin tehnic direct pentru reforme, în cadrul instrumentului de sprijin tehnic. Comisia monitorizează punerea în aplicare a politicilor privind ECEC și evaluează progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor de la Barcelona în cadrul semestrului european și va continua să facă acest lucru.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Revizuirea obiectivelor de la Barcelona cu privire la educația și îngrijirea timpurie a copiilor a fost anunțată în Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025³². Această revizuire se numără printre inițiativele prezentate în strategie, care vizează promovarea emancipării economice a femeilor și repartizarea egală a responsabilităților de îngrijire între femei și bărbați. Revizuirea a fost anunțată, de asemenea, în Strategia UE privind drepturile copilului³³, precum și în Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale³⁴, în cadrul eforturilor de îndeplinire, până în 2030, a obiectivului principal privind o rată generală de ocupare a forței de muncă de 78 % și a obiectivului complementar de reducere cu cel puțin jumătate, față de nivelurile din 2019, a disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă.

---

³⁰ Comisia Europeană, *Benefits of early childhood education and care and the conditions for obtaining them* („Beneficiile educației și îngrijirii timpurii a copiilor și condițiile pentru obținerea acestor beneficii”), Oficiul pentru Publicații, 2018.

³¹ Organizația Internațională a Muncii, *Meeting of Experts on Policy Guidelines on the promotion of decent work for early childhood education personnel* (Reuniunea experților privind Orientările de politică privind promovarea muncii decente pentru personalul din sectorul educației timpurii a copiilor); informații disponibile la adresa: https://www.ilo.org/sector/Resources/codes-of-practice-and-guidelines/WCMS_236528/lang--en/index.htm.

³² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025”, COM(2020) 152 final.

³³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final, 24.3.2021, p. 1.

³⁴ Comisia Europeană, „Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale”, adoptat la 4 martie 2021, COM(2021) 102 final.

În Comunicarea „O inițiativă pentru sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor care lucrează”³⁵, Comisia a subliniat, printre altele, importanța măsurilor prin care statele membre sunt sprijinite să îmbunătățească accesul la servicii de ECEC de calitate și la prețuri accesibile, ca modalitate de asigurare a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată pentru lucrătorii cu responsabilități de îngrijire.

Directiva privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată urmărește să încurajeze o mai bună repartizare a responsabilităților de îngrijire între femei și bărbați prin consolidarea drepturilor legale la concediu din motive familiale și prin acordarea dreptului de a solicita formule flexibile de lucru. Fiecare părinte beneficiază astfel, în special, de două luni de concediu pentru creșterea copilului, concediu netransferabil și plătit în mod corespunzător. Prin acordarea de drepturi netransferabile la concediu din motive familiale, Directiva privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată urmărește să încurajeze tații să își exercite drepturile, facilitând astfel întoarcerea mamelor pe piața forței de muncă.

Recomandarea din 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor („Recomandarea privind ECEC”) are scopul de a sprijini statele membre în eforturile lor de a îmbunătăți accesul la sistemele proprii de ECEC, precum și calitatea acestor sisteme. Recomandarea privind ECEC include un cadru de calitate, având rolul de a oferi statelor membre orientări în ceea ce privește îmbunătățirea accesului la sistemele de ECEC și a calității acestor sisteme. Recomandarea oferă o interpretare comună a conceptului de calitate a serviciilor de ECEC. Prezenta propunere se bazează pe Recomandarea privind ECEC și pe cadrul de calitate, fiind puse în evidență elementele cu o relevanță deosebită pentru facilitarea participării femeilor pe piața forței de muncă și pentru promovarea încrederii părinților în ECEC, cum ar fi raportul personal-copii, calificările personalului și formarea profesională continuă, precum și guvernanta sistemului ECEC.

În comunicarea din 2020 intitulată „Realizarea Spațiului european al educației până în 2025”³⁶, incluziunea și egalitatea de gen constituie una dintre cele șase dimensiuni care trebuie consolidate. Pe baza comunicării respective, Consiliul a adoptat, la 19 februarie 2021, Rezoluția privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030)³⁷, care cuprinde un obiectiv la nivelul UE, conform căruia cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între trei ani și vârsta de înscriere obligatorie în învățământul primar ar trebui să participe la ECEC. În rezoluție se subliniază, de asemenea, importanța îmbunătățirii calității, a echității, a incluziunii și a reușitei pentru toți în domeniul educației și formării. Pentru asigurarea consecvenței, prezenta propunere utilizează obiectivul SEE ca obiectiv revizuit de la Barcelona pentru categoria de vârstă cuprinsă între trei de ani și vârsta obligatorie de înscriere în învățământul primar.

---

³⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O inițiativă pentru sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor care lucrează”, COM(2017) 252 final, 26.4.2017, p. 1.

³⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025, COM(2020) 625 final, 30.9.2020, p. 1.

³⁷ Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), JO C 66, 26.2.2021, p. 1.

Strategia UE privind drepturile copilului³⁸, adoptată de Comisie în martie 2021, reunește toate inițiativele și acțiunile existente și viitoare privind drepturile copilului – inclusiv revizuirea obiectivelor de la Barcelona – într-un cadru politic coerent. Prin strategie se urmărește să se ofere copiilor din Uniunea Europeană și din întreaga lume cea mai bună viață posibilă prin consolidarea participării copiilor în societate și prin respectarea drepturilor acestora, astfel cum sunt prevăzute în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului. Strategia se axează, printre altele, pe incluziunea socioeconomică, sănătatea și educația copiilor și abordează ECEC ca parte a realizării unei educații de calitate și favorabile incluziunii pentru toți copiii. În Concluziile din 9 iunie 2022 referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului, Consiliul Uniunii Europene a subliniat că toți copiii au dreptul la un acces nediscriminatoriu la servicii esențiale, cum ar fi educația și îngrijirea timpurie, sănătatea, alimentația și locuințele, care sunt importante pentru dezvoltarea și bunăstarea lor³⁹.

Recomandarea Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii, adoptată la 14 iunie 2021, vizează prevenirea și combaterea excluziunii sociale și sprijinirea eforturilor statelor membre de a garanta accesul la servicii esențiale de înaltă calitate pentru copiii aflați în dificultate, inclusiv accesul gratuit și efectiv la ECEC. În UE, în 2019, aproximativ 27 % dintre copiii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu vârste cuprinse între zero și doi ani au participat la ECEC. Deși această proporție denotă o creștere de aproximativ 11 puncte procentuale față de 2010, ea este substanțial mai mică decât rata de participare a populației totale de copii (35 %) ⁴⁰.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere este complementară și coerentă cu o serie de alte inițiative ale UE.

Există o coerență deplină între prezenta propunere și cadrul financiar multianual al UE pentru perioada 2021-2027, care oferă oportunități de finanțare din partea UE în cadrul unor instrumente precum Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, inclusiv componenta acestuia pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul pentru o tranziție justă și programele Orizont Europa și Europa digitală, toate acestea jucând un rol major în sprijinirea investițiilor realizate de statele membre în infrastructuri și servicii de ECEC de calitate și accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar. Instrumentul de sprijin tehnic poate, de asemenea, sprijini reformele și investițiile. Propunerea este, de asemenea, pe deplin coerentă cu Regulamentul de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență în ceea ce privește reformele și investițiile eligibile pentru atenuarea impactului economic și social al pandemiei de COVID-19 și pentru mărirea nivelului de durabilitate și de reziliență a economiilor și societăților europene, precum și a gradului de pregătire a acestora la provocările și oportunitățile tranziției verzi și ale tranziției digitale în contextul obiectivului mecanismului.

---

³⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final, 24.3.2021, p. 1.

³⁹ Consiliul Uniunii Europene, Concluzii referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului, 10024/22, 9 iunie 2022, a se vedea <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10024-2022-INIT/ro/pdf>.

⁴⁰ Comisia Europeană, Raportul anual intitulat *Employment and Social Developments in Europe – Young Europeans: employment and social challenges ahead* („Evoluția ocupării forței de muncă și a situației sociale în Europa – Tinerii europeni: provocări viitoare la nivel de ocupare a forței de muncă și de situație socială”), capitolul 5, ISSN 2315-2540, iunie 2022.

Propunerea este, de asemenea, coerentă cu strategiile și planurile de acțiune ale Comisiei pentru realizarea unei Uniuni a egalității. Prin Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025⁴¹ se urmărește combaterea rasismului prin politici și programe de finanțare în domeniile ocupării forței de muncă, locuințelor și accesului la asistență medicală și educație. Printre altele, se urmărește să se asigure accesul egal la educație pentru copiii cu origine rasială sau etnică minoritară. Se promovează, de asemenea, formarea de cadre didactice care să lucreze cu toți copiii. În planul de acțiune era prevăzut și un raport al Comisiei, publicat în 2021, referitor la punerea în aplicare a Directivei privind egalitatea rasială, care interzice discriminarea bazată pe originea rasială sau etnică, inclusiv discriminarea împotriva copiilor romi, în diferite domenii, cum ar fi educația și protecția socială⁴².

În Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor⁴³, precum și în Recomandarea Consiliului din 12 martie 2021 privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor⁴⁴, se solicită statelor membre să lupte împotriva discriminării multiple și structurale împotriva romilor, în special împotriva copiilor romi, și să ia măsuri mai solide pentru a sprijini copiii romi și familiile acestora în domeniile interdependente ale ocupării forței de muncă, serviciilor sociale, învățământului de masă de calitate și favorabil incluziunii și educației și îngrijirii timpurii, sănătății, locuințelor și accesului la servicii esențiale, alimentației și accesului la activități recreative. Cadrul conține obiectivul de reducere cu cel puțin jumătate, până în 2030, a decalajului de participare la ECEC în rândul copiilor romi.

Planul de acțiune al Comisiei privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027⁴⁵ se axează pe factorii esențiali care fac posibilă integrarea și incluziunea cu succes a migranților și a cetățenilor UE care provin dintr-un context de migrație, inclusiv a copiilor, la diferite niveluri, cum ar fi educația și formarea, ocuparea forței de muncă și competențele, precum și sănătatea și locuințele.

În cele din urmă, Strategia UE privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030⁴⁶ își propune să îmbunătățească viețile persoanelor cu handicap din UE și din afara acesteia și să promoveze participarea deplină și egală a acestora, în toate sferele vieții. Strategia abordează participarea la toate nivelurile și formele de educație, inclusiv ECEC, în condiții egale cu

---

⁴¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Uniune a egalității: Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025”, COM(2020) 565 final, 18.9.2020, p. 1.

⁴² Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind aplicarea Directivei 2000/43/CE a Consiliului de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică („Directiva privind egalitatea rasială”) și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă („Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă”), COM(2021) 139 final, 19.3.2021, p. 1.

⁴³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu intitulată „O Uniune a egalității: Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor”, COM(2020) 620 final, 7.10.2020, p. 1.

⁴⁴ Recomandarea Consiliului din 12 martie 2021 privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor, JO 2021 C 93/01, 19.3.2021, p. 1.

⁴⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027”, COM(2020) 758 final, 24.11.2020, p. 1.

⁴⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030”, COM(2021) 101 final, 3.3.2021, p. 1.

ceilalți, precum și promovarea vieții independente și a serviciilor comunitare. Strategia corespunde astfel Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, la care UE și toate statele membre ale acesteia sunt părți și care prevede că părțile trebuie să adopte toate măsurile necesare pentru a garanta accesul deplin al copiilor cu handicap la toate drepturile omului și libertățile fundamentale, în condiții egale cu ceilalți copii. În concordanță cu strategia, în prezenta recomandare se ține seama pe deplin de nevoile copiilor și ale părinților cu handicap, în special în dispozițiile referitoare la accesibilitate.

Propunerea constituie, de asemenea, un răspuns la recomandarea referitoare la tranziția demografică (propunerea nr. 15) și la recomandarea referitoare la combaterea discriminării, egalitate și calitatea vieții (propunerea nr. 29), formulate în cadrul Conferinței privind viitorul Europei. În propunerea nr. 15 se solicită „asigurarea unor servicii calitative de îngrijire a copiilor, la preț rezonabil și accesibile în întreaga UE, astfel încât părinții să poată găsi un echilibru între viața profesională și viața de familie”, precum și „[garantarea accesului] copiilor săraci la educație și îngrijire”. În propunerea nr. 29 se solicită „crearea și facilitarea grădinițelor la prețuri accesibile [...] și îngrijirea gratuită a copiilor săraci”⁴⁷.

În cele din urmă, prezenta recomandare contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD-uri) care au fost adoptate în 2015 în cadrul Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și în care se pune în evidență importanța egalității de gen (ODD 5.4 și ODD 8.5) și relevanța ECEC (ODD 4.2), subliniindu-se astfel nevoia de acțiuni în aceste domenii.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Propunerea se întemeiază pe articolul 292 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), conform căruia Consiliul adoptă recomandări pe baza unei propuneri a Comisiei, coroborat cu articolul 153 alineatul (1) litera (i) din TFUE.

La articolul 153 alineatul (1) litera (i) din TFUE se prevede că Uniunea susține și completează acțiunea statelor membre în domeniul egalității dintre bărbați și femei în ceea ce privește șansele pe piața forței de muncă, în vederea realizării obiectivelor menționate la articolul 151 din TFUE. La articolul 151 din TFUE se prevede că UE și statele membre au ca obiective promovarea îmbunătățirii condițiilor de trai și de muncă, o protecție socială adecvată și dezvoltarea resurselor umane care să permită un nivel ridicat și de durată al ocupării forței de muncă și combaterea excluziunii. Asigurarea egalității de șanse pentru toți copiii care trăiesc în UE contribuie la atingerea acestor obiective.

Propunerea va contribui la obiectivele Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE), în special la combaterea excluziunii sociale și a discriminării, la promovarea egalității dintre femei și bărbați și la protejarea drepturilor copilului (articolul 3 din TUE).

Propunerea va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a UE, în special a articolului 14 – prin care se recunoaște dreptul oricărei persoane la educație –, a articolului 23 – prin care se recunoaște egalitatea dintre femei și bărbați –, a articolului 24 – prin care se recunoaște dreptul copiilor la protecția și îngrijirile

---

⁴⁷ Comisia Europeană, Conferința privind viitorul Europei, Raport privind rezultatul final, mai 2022.

necesare pentru asigurarea bunăstării lor – și a articolului 33 – care prevede că familia se bucură de protecție juridică, economică și socială.

Prezenta propunere nu depășește competența de reglementare a UE și nu impune statelor membre angajamente obligatorii. Statele membre vor decide, în funcție de situația de pe plan național, în ce mod vor putea valorifica cel mai bine recomandarea Consiliului.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Deși responsabilitatea pentru politicile în care sunt abordate ECEC și participarea femeilor pe piața forței de muncă le revine statelor membre, UE are competența de a susține și de a completa acțiunile statelor membre.

Propunerea asigură faptul că acțiunea la nivelul UE are valoare adăugată. Propunerea reprezintă îndeplinirea angajamentului politic de a realiza progrese în ceea ce privește egalitatea de șanse pentru femei și bărbați și mai ales în ceea ce privește participarea femeilor pe piața forței de muncă, precum și de a promova drepturile, egalitatea de șanse și bunăstarea tuturor copiilor.

- **Proportionalitatea**

Propunerea completează eforturile statelor membre în domeniul abordării inegalității dintre femei și bărbați și al participării femeilor pe piața forței de muncă, precum și în domeniul promovării drepturilor, a egalității de șanse și a bunăstării tuturor copiilor. Propunerea respectă practicile statelor membre și diversitatea sistemelor naționale. Propunerea recunoaște faptul că situațiile diferite de la nivel național, regional sau local ar putea conduce la diferențe în ceea ce privește modul în care este pusă în aplicare recomandarea. Statele membre vor putea să utilizeze recomandarea în funcție de contextul lor național specific.

Considerațiile legate de proporționalitate au jucat, de asemenea, un rol esențial în ghidarea alegerii instrumentului.

- **Alegerea instrumentului**

Instrumentul este o propunere de recomandare a Consiliului, care respectă principiile subsidiarității și proporționalității. Instrumentul se bazează pe corpusul existent al dreptului și politicilor Uniunii Europene și este în concordanță cu tipul de instrumente disponibile pentru acțiunea Uniunii Europene în domeniul politicii sociale. Ca instrument juridic, propunerea semnalează angajamentul statelor membre față de obiectivele și măsurile stabilite în prezenta recomandare și oferă o bază solidă pentru cooperarea la nivel european în acest domeniu, respectând totodată pe deplin competența statelor membre.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Consultările cu părțile interesate**

Comisia a desfășurat ample activități de consultare cu o gamă largă de părți interesate cu privire la această inițiativă. Toate aceste activități au fost rezumate în raportul de sinteză⁴⁸, publicat împreună cu prezenta propunere de recomandare. Din activitățile de consultare au

---

⁴⁸ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Rezumatul activităților de consultare”, SWD (2022) 440.

reieșit mai multe informații, fără a se observa divergențe substanțiale față de obiectivul și cadrul general al inițiativei. Informațiile obținute au fost luate în considerare în cadrul lucrărilor pregătitoare și au adăugat noi perspective propunerii. Procesul de consultare s-a bazat pe mai multe consultări publice recente, și anume pe cele organizate în contextul Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale⁴⁹, al Cărții verzi privind îmbătrânirea populației⁵⁰ și al Strategiei privind egalitatea de gen⁵¹. În respectivele consultări s-a subliniat importanța de a oferi serviciile de ECEC de înaltă calitate și accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar – în special pentru grupurile insuficient deservite –, pentru a se încuraja repartizarea egală a activităților de îngrijire între părinți.

Pe [portalul „Exprimați-vă părerea”](#) a fost publicată o **cerere de contribuții**, la care s-a putut răspunde în perioada 1-29 martie 2022. S-au primit în total 123 de contribuții; majoritatea acestora (52 %) au provenit de la ONG-uri, iar celelalte, de la autorități publice, asociații de întreprinderi, cetățeni ai UE, sindicate și institute de cercetare. Observațiile s-au axat pe accesul, disponibilitatea, accesibilitatea, inclusiv din punct de vedere financiar, și calitatea serviciilor de îngrijire, pe lucrătorii din sistemul serviciilor de îngrijire, pe inegalitățile socioeconomice și teritoriale și pe dimensiunea de gen.

O serie de părți interesate solicitaseră deja o abordare strategică și cuprinzătoare a ECEC.

Parlamentul European a solicitat în repetate rânduri o abordare cuprinzătoare și generală a îngrijirii, sprijinind revizuirea obiectivelor de la Barcelona, cu un accent special pe necesitatea de a fi avuți în vedere copiii cu handicap⁵². În recentul său raport privind strategia europeană în domeniul îngrijirii, adoptat în plen la 5 iulie 2022, Parlamentul European a salutat viitoarea revizuire a obiectivelor de la Barcelona și a subliniat importanța serviciilor de ECEC pentru facilitarea participării femeilor pe piața forței de muncă și pentru eliminarea disparităților de gen în ceea ce privește îngrijirea, remunerarea și pensiile⁵³.

La 24 martie 2022, Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale (EMPL) și Comisia pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen (FEMM) din cadrul Parlamentului European au organizat o **audiere comună** în vederea pregătirii raportului din proprie inițiativă intitulat „Acțiuni europene comune în domeniul îngrijirii”. Deputații în Parlamentul European au salutat strategia europeană în domeniul îngrijirii și au subliniat în

⁴⁹ Comisia a primit 1 041 de contribuții unice scrise. Dintre acestea, 67,5 % au provenit de la persoane fizice. Numeroși cetățeni, în special persoane cu handicap și femei cu responsabilități de îngrijire, au profitat de ocazie pentru a-și descrie situația personală: [SWD\(2021\) 46_EN_autre_document_travail_service_part1_v8\(2\).pdf](#).

⁵⁰ În urma consultării publice s-au primit în total 473 de răspunsuri. Dintre acestea, 133 au provenit de la persoane fizice. Îngrijirea pe termen lung a fost discutată în contextul autonomiei persoanelor în vârstă și al asigurării îngrijirii lor la domiciliu, context în care apar noi oportunități de angajare și nevoi de competențe. S-a subliniat, în plus, necesitatea recunoașterii drepturilor de pensie ale îngrijitorilor informal. A se vedea: Cartea verde privind îmbătrânirea populației – Raport factual de sinteză al consultării publice: [090166e5de9b0583.pdf](#).

⁵¹ Consultarea s-a desfășurat online în perioada 8 martie - 31 mai 2019. S-au primit 1 335 de răspunsuri, dintre care 73 % au provenit de la cetățeni ai UE (970 de răspunsuri). Respondenții au fost întrebați în special căror obiective anume le-ar acorda prioritate în cadrul acțiunii UE pentru mărirea participării femeilor pe piața forței de muncă: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12114-Gender-quality-strategy-2020-2024/public-consultation_ro.

⁵² De exemplu, Rezoluția Parlamentului European din 15 decembrie 2021 referitoare la egalitatea dintre femei și bărbați în Uniunea Europeană în perioada 2018-2020 [2021/2020(INI)].

⁵³ Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2022 Acțiuni europene comune în domeniul îngrijirii [2021/2253(INI)].

special potențialul de creare de locuri de muncă pe care îl are sectorul serviciilor de îngrijire, un sector în care în prezent nu există nici finanțare suficientă, nici personal suficient. Îmbunătățirea condițiilor de muncă poate contribui la egalitatea de gen, în timp ce educația și formarea joacă un rol esențial în asigurarea personalului calificat și a profesionalizării. A fost subliniată, de asemenea, necesitatea de a se monitoriza progresele înregistrate și de a se ține seama de competența statelor membre în acest domeniu de politică.

De asemenea, CESE a solicitat în repetate rânduri, în cadrul mai multor avize⁵⁴, o revizuire a obiectivelor de la Barcelona și o abordare globală, subliniind necesitatea de a se investi mai mult în servicii și structuri de îngrijire de înaltă calitate și accesibile, inclusiv din punct de vedere financiar, pentru fiecare familie. CESE a solicitat, de asemenea, canalizarea investițiilor către infrastructura socială, în special ECEC și îngrijirea după programul școlar, precum și mărirea nivelului de ambiție al obiectivelor de la Barcelona în ceea ce privește îngrijirea copiilor și includerea în aceste obiective a îngrijirii altor persoane aflate în întreținere.

Consiliul European a subliniat că este important ca diferența de remunerare dintre femei și bărbați și diferența dintre femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire să fie analizate împreună, întrucât sunt, în mare măsură, fenomene interdependente, care se potentează reciproc⁵⁵. Consiliul a solicitat, de asemenea, realizarea de investiții publice pe termen lung în structuri și infrastructuri de îngrijire de înaltă calitate și accesibile, inclusiv din punct de vedere financiar, în dezvoltarea competențelor de îngrijire și în servicii de îngrijire. Consiliul a invitat Comisia să prezinte o revizuire a obiectivelor de la Barcelona pentru a consolida convergența ascendentă în ceea ce privește furnizarea de servicii de calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor între statele membre⁵⁶ și a subliniat că toți copiii au dreptul la acces nediscriminatoriu la servicii esențiale, cum ar fi educația și îngrijirea timpurie⁵⁷.

În cadrul reuniunii din ianuarie 2022 a **Grupului la nivel înalt pentru integrarea perspectivei de gen**, statele membre au oferit un feedback în general pozitiv cu privire la propunerea de strategie în domeniul îngrijirii. Mai precis, grupul a fost de acord că este necesar să se abordeze accesibilitatea, inclusiv cea financiară, și calitatea serviciilor, să se amelioreze condițiile de muncă din sectorul serviciilor de îngrijire, să aibă loc un proces de reflecție asupra, printre altele, a aspectului educațional al ECEC și să se combată stereotipurile de gen în legătură cu îngrijirea.

În cursul dezbaterilor de principiu purtate cu reprezentanții statelor membre în cadrul **Comitetului pentru protecție socială (17 martie 2022) și al Comitetului pentru ocuparea forței de muncă (1 aprilie 2022)**, statele membre au împărtășit o serie de exemple și bune practici naționale și și-au exprimat acordul preliminar general cu obiectivul general al inițiativei, analiza provocărilor și obiectivele de politică propuse. Mai multe state membre au

---

⁵⁴ De exemplu, Avizul CESE intitulat „Egalitatea de șanse între femei și bărbați pe piețele europene ale forței de muncă” (SOC/586-EESC-2018), Avizul CESE intitulat „Echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților care lucrează și a îngrijitorilor” (SOC/529-EESC-2018), Avizul CESE privind „Aspecte legate de egalitatea de gen” (SOC/610-EESC-2018), Avizul CESE referitor la Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale (SOC/679-EESC-2021).

⁵⁵ Concluziile Consiliului privind combaterea diferenței de remunerare dintre femei și bărbați: valorizarea și repartizarea muncii remunerate și a muncii de îngrijire neremunerate, 13584/20, 2.12.2020.

⁵⁶ [Concluziile Consiliului privind impactul socioeconomic al pandemiei de COVID-19 asupra egalității de gen, 8884/21, 14.6.2021, p. 1.](#)

⁵⁷ [Concluziile Consiliului referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului, 10024/22, 9.6.2022, p. 3.](#)

subliniat că la elaborarea inițiativei ar trebui să se respecte pe deplin competențele naționale și, de asemenea, să se țină seama de diferențele naționale la nivel de circumstanțe și de structură a sistemelor de îngrijire și să se evite sarcina administrativă. S-a pus în evidență, de asemenea, importanța finanțării din partea UE, a sprijinului pentru învățarea reciprocă și a îmbunătățirii bazei de date concrete.

La 13 septembrie 2021, **Comitetul consultativ** pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați a adoptat un aviz privind „Decalajul în materie de îngrijire în UE: o abordare globală și transformatoare din punctul de vedere al genului”⁵⁸. În aviz s-a exprimat sprijinul pentru îmbunătățirea disponibilității și a accesibilității financiare a unor servicii de îngrijire și ECEC de calitate pentru copii, pentru revizuirea în sens ascendent a obiectivelor de la Barcelona și pentru stabilirea unui cadru de politică în materie de îngrijire pe termen lung sustenabilă prin finanțare din partea UE, inclusiv prin planurile naționale de redresare și reziliență, ca parte a Mecanismului de redresare și reziliență.

Au fost organizate o serie de **consultări specifice cu părțile interesate, dezbateri de principiu și audieri** pentru abordarea aprofundată a diferitelor elemente ale inițiativei.

La 11 martie 2022, Comisia a organizat un **dialog strategic** cu peste 50 de organizații ale societății civile. Organizațiile societății civile au salutat revizuirea obiectivelor de la Barcelona și au fost de acord cu provocările identificate de Comisie. Ele au subliniat necesitatea de a se evalua obstacolele din calea participării: analizarea posibilității de defalcare suplimentară a ratelor de participare (de exemplu, copiii care provin dintr-un context de migrație, copiii cu handicap etc.), includerea copiilor și a dezvoltării lor sănătoase în centrul politicii, încurajarea investițiilor în sistemele de servicii de intervenție timpurie pentru copiii cu handicap, ca măsură de promovare a participării acestora la ECEC și, prin urmare, a participării mamelor lor la o muncă remunerată.

În cele din urmă, la 7 aprilie 2022 a fost organizată o **audiere specială cu partenerii sociali de la nivelul UE**. Partenerii sociali prezentaseră deja, în decembrie 2020, o „declarație comună privind dispozițiile în materie de îngrijire a copiilor în UE”, în care se sublinia că existența unor structuri de îngrijire a copiilor accesibile, inclusiv din punct de vedere financiar, și de calitate este esențială pentru ca părinții, în special mamele, să lucreze. Partenerii sociali au solicitat, de asemenea, revizuirea obiectivelor de la Barcelona, în vederea promovării valorii muncii în acest sector, și condiții de muncă bune, inclusiv prin consolidarea negocierilor colective și asigurarea unor locuri de muncă de calitate și stabile, a unor salarii echitabile și a unui nivel adecvat de protecție socială. Ei au solicitat, de asemenea, să se ia măsuri pentru atragerea de personal, în special a bărbaților, în acest sector. Aceste puncte de vedere au fost confirmate în cadrul audierii partenerilor sociali din aprilie. Mai precis, partenerii sociali au subliniat necesitatea unei abordări integrate pe baza ciclului de viață, precum și necesitatea de sporire a investițiilor și de atragere a lucrătorilor în acest sector, în contextul schimbărilor demografice și al perspectivelor economice.

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

Pentru alimentarea bazei de date concrete utilizate pentru elaborarea prezentei inițiative, Comisia a recurs la cunoștințele de specialitate ale Centrului Comun de Cercetare (JRC) și la

---

⁵⁸ Comitetul consultativ pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați, Avizul intitulat *The Care gap in the EU: a holistic and gender-transformative approach* („Decalajul în materie de îngrijire în UE: o abordare globală și transformatoare din punctul de vedere al genului”), 13 septembrie 2021, [opinion_care_gap_2021_en.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/equality-justice/opinion_care_gap_2021_en.pdf).

experți externi. Atât contribuțiile aferente, cât și prezenta propunere de recomandare sunt puse la dispoziția publicului larg.

JRC a furnizat o analiză aprofundată a setului de date de referință EU-SILC, pentru a se testa fezabilitatea unor posibile îmbunătățiri ale indicatorilor și robustețea măsurătorilor la nivelul statelor membre⁵⁹. JRC a realizat, de asemenea, o simulare a impactului posibil al diferitelor niveluri ale obiectivului pentru indicatorii relevanți în ceea ce privește participarea femeilor pe piața forței de muncă, pe baza modelului EUROMOD⁶⁰. În cele din urmă, s-a solicitat o analiză a literaturii de specialitate, în vederea obținerii unei imagini de ansamblu asupra reformelor eficace desfășurate de statele membre în domeniul îngrijirii⁶¹.

În plus, un grup de experți⁶² format din 15 membri, printre care experți individuali și reprezentanți ai Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA), EIGE, Eurofound, OIM, OCDE și UNICEF, a furnizat informații cu privire la situația actuală și la diferențele dintre țări în ceea ce privește modul în care sunt abordate ECEC, condițiile de ocupare a forței de muncă și calitatea serviciilor de ECEC. Grupul a furnizat, de asemenea, contribuții cu privire la măsurile de sporire a participării la ECEC, în special în rândul copiilor care provin din medii defavorizate, și cu privire la elementele relevante pentru consolidarea convergenței ascendente.

- **Drepturile fundamentale**

Revizuirea obiectivelor de la Barcelona va contribui la realizarea egalității dintre femei și bărbați în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, munca și remunerarea. Aceasta va contribui, de asemenea, la garantarea dreptului oricărei persoane la educație și a drepturilor tuturor copiilor la o astfel de protecție și îngrijire a bunăstării sale, precum și la protecția economică a familiei (articolele 23, 14, 24 și 33 din Carta drepturilor fundamentale a UE).

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea nu are implicații financiare asupra bugetului Uniunii.

5. ALTE ELEMENTE

- **Măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Comisia Europeană va continua să monitorizeze obiectivele de la Barcelona în contextul semestrului european, care este un instrument-cheie pentru monitorizarea participării femeilor pe piața forței de muncă și pentru monitorizarea egalității de gen, inclusiv prin analiza furnizată în rapoartele de țară și prin recomandări specifice fiecărei țări, când este cazul.

⁵⁹ Flisi S., Blasko, Zs. și Stepanova E., *Indicators for early education and care. Reconsidering some aspects of the Barcelona target* („Indicatori pentru educația și îngrijirea timpurie a copiilor – Regândirea anumitor aspecte ale obiectivului de la Barcelona”), raport al JRC din ciclul Science for policy, 2022.

⁶⁰ Narazani E., Agúndez García A., Christl M., Figari F., *Impact on female employment of revising the Barcelona targets for childcare (GENDERMOD)* („Impactul asupra ocupării forței de muncă în rândul femeilor cauzat de revizuirea obiectivelor de la Barcelona referitoare la îngrijirea copilului – GENDERMOD”), document de lucru al JRC pe tema reformelor fiscale și structurale, 2022.

⁶¹ Nieuwenhuis R., Yerkes M., Backman L., Strigén J., *Early Childhood Education and Care (ECEC): A focused review of reform impact studies* („Educația și îngrijirea timpurie a copiilor: o analiză specifică a studiilor de impact realizate în cadrul reformelor”), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022.

⁶² [Registrul grupurilor de experți ai Comisiei și al altor entități similare \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurofound/en/observatory/early-childhood-education-and-care).

Comisia va include în evaluarea pe care o efectuează și intensitatea participării tuturor copiilor la ECEC (numărul de ore petrecute săptămânal în sistem) și participarea copiilor din diferite grupuri, inclusiv a copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială și, dacă este posibil, a copiilor cu handicap, a copiilor care provin dintr-un context de migrație, a copiilor romi și a altor grupuri relevante, ținând seama de vârsta copiilor și de caracteristicile naționale specifice.

În plus, punerea în aplicare a recomandării va fi monitorizată prin intermediul Raportului anual al Comisiei privind egalitatea de gen și al portalului de monitorizare a Strategiei privind egalitatea de gen⁶³.

La revizuirea obiectivelor se ține cont de dimensiuni suplimentare relevante pentru atingerea obiectivelor de la Barcelona (accesibilitate din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, și calitate). Dacă sunt disponibili indicatori cu privire la aceste dimensiuni, ei vor fi incluși pe portalul de monitorizare a Strategiei privind egalitatea de gen și în Raportul anual privind egalitatea de gen.

Pentru a spori disponibilitatea, amploarea și relevanța datelor pertinente la nivelul UE, statele membre sunt invitate, prin prezenta recomandare, să dezvolte sau să îmbunătățească colectarea datelor într-o serie de domenii legate de punerea în aplicare a recomandării. Statele membre ar trebui să îmbunătățească, în special, colectarea de date privind participarea copiilor la ECEC, inclusiv în ceea ce privește copiii care se află în situații vulnerabile sau provin din grupuri defavorizate.

Pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra stadiului punerii în aplicare a recomandării, Comisia va publica, în termen de cinci ani, un raport aprofundat, care se va baza pe obiectivele de la Barcelona și pe toate dimensiunile relevante și care va cuprinde și exemple de politici și de bune practici din statele membre.

---

⁶³ Comisia Europeană, portalul de monitorizare a Strategiei privind egalitatea de gen, accesibil prin [ges-monitor.page.main \(europa.eu\)](https://ges-monitor.page.main(europa.eu)).

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI**privind revizuirea obiectivelor de la Barcelona cu privire la educația și îngrijirea timpurie a copiilor**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292, coroborat cu articolul 153 alineatul (1) litera (i),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Pentru a îndepărta factorii de descurajare a participării femeilor pe piața forței de muncă, Consiliul European a stabilit în 2002 obiectivele de la Barcelona cu privire la îngrijirea copiilor, care constau în două obiective: o rată de participare la educația și îngrijirea timpurie a copiilor (ECEC) de 33 % pentru copiii cu vârste mai mici de trei ani și de 90 % pentru copiii cu vârste cuprinse între trei ani și vârsta de școlarizare obligatorie⁶⁴. Deși aceste obiective au fost atinse în medie la nivelul Uniunii, continuă să existe diferențe semnificative între statele membre și în interiorul acestora, în special în cazul copiilor care provin din gospodării cu venituri mai mici și în cazul copiilor din cea mai mică grupă de vârstă.
- (2) Obiectivul prezentei recomandări este de a încuraja statele membre să sporească participarea la ECEC pentru a facilita participarea femeilor pe piața forței de muncă și a consolida dezvoltarea socială și cognitivă a tuturor copiilor, în special a celor care se află în situații vulnerabile sau provin din medii defavorizate.
- (3) Responsabilitățile de îngrijire a copiilor, în special a copiilor foarte mici, reprezintă o puternică restricție în calea participării femeilor pe piața forței de muncă. În ancheta privind forța de muncă (*Labour Force Survey – LFS*) din 2021, 27,9 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani și neîncadrate în muncă au indicat că îngrijirea copiilor sau a adulților cu nevoi de îngrijire a fost principalul motiv pentru necăutarea unui loc de muncă, comparativ cu doar 8,0 % dintre bărbați; în 2019, deci înainte de pandemie, aceste cifre erau de 32,6 % și, respectiv, 7,6 %⁶⁵. În același timp, rata de ocupare a persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani și cu copii mai mici de șase ani a fost de 90,1 % în rândul bărbaților, față de 67,2 % în rândul femeilor. În Europa, responsabilitățile de îngrijire neremunerate împiedică aproximativ 7,7 milioane de femei, față de doar 450 000 de bărbați, să participe pe piața forței de muncă.

⁶⁴ Consiliul European de la Barcelona din 15 și 16 martie 2002, SN 100/1/02 REV 1, 2002.

⁶⁵ Tabelul lfsa_igar din baza de date a Eurostat, *Care of adult with disabilities or children and other family or personal reasons* (Îngrijirea adulților cu handicap sau a copiilor și alte motive familiale sau personale), procentul din populație care nu participă la piața forței de muncă și care dorește să lucreze, categoria de vârstă 15-64 de ani.

- (4) De asemenea, este mai probabil ca femeile să își adapteze modelele de lucru la responsabilitățile de îngrijire, ceea ce are un impact de durată asupra carierei lor și contribuie la diferențele de remunerare și de pensii dintre femei și bărbați. Femeile încadrate în muncă petrec zilnic, în medie, cu 90 de minute mai mult decât bărbații încadrați în muncă pentru activități casnice și de îngrijire directă. Abordarea disparităților de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă reprezintă un argument economic clar, deoarece contribuie la creșterea economică și este probabil să genereze efecte pozitive asupra productivității. În plus, abordarea disparităților de gen are efecte pozitive bine stabilite asupra reducerii sărăciei și a incluziunii sociale și constituie unul dintre răspunsurile la diminuarea forței de muncă.
- (5) Disponibilitatea unor servicii de îngrijire accesibile financiar și de înaltă calitate are un puternic impact pozitiv asupra situației ocupării forței de muncă a îngrijitorilor, în special a femeilor. În vreme ce furnizarea de servicii de ECEC s-a intensificat la nivelul Uniunii, disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă a fost redusă de la 17,7 puncte procentuale în 2002 la 10,8 puncte procentuale în 2021. Aceste progrese au stagnat însă în ultimii ani.
- (6) În Pilonul european al drepturilor sociale se pune în evidență importanța egalității de gen, a echilibrului dintre viața profesională și cea privată și a educației și îngrijirii timpurii a copiilor, acestea constituind obiective-cheie ale Uniunii. Pilonul european al drepturilor sociale prevede că egalitatea de tratament și de șanse între femei și bărbați trebuie asigurată și promovată în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește participarea pe piața forței de muncă, condițiile de angajare și evoluția carierei. Se recunosc, de asemenea, dreptul copiilor la servicii de ECEC accesibile din punct de vedere financiar și de bună calitate, dreptul copiilor la protecție împotriva sărăciei și dreptul copiilor care provin din medii defavorizate la măsuri specifice de sporire a egalității de șanse. Printre obiectivele principale ale Uniunii care sunt propuse în Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale și care trebuie atinse până în 2030 se numără și obiectivul ca cel puțin 78 % din populația cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă până în 2030. Pentru atingerea acestui obiectiv, în planul de acțiune este stabilit obiectivul de reducere cu cel puțin jumătate, față de 2019, a disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, inclusiv prin revizuirea obiectivelor de la Barcelona. În planul de acțiune se recunoaște că sporirea furnizării de servicii formale de ECEC ar sprijini o participare mai puternică a femeilor pe piața forței de muncă și echilibrarea mai bună a vieții profesionale cu cea privată. Prin prezenta recomandare, Uniunea își respectă angajamentul asumat în planul de acțiune.
- (7) La nivelul Uniunii există mai multe recomandări și directive în domeniul egalității de gen și al condițiilor de muncă, în care se abordează anumite elemente cu relevanță pentru obiectivele de la Barcelona. Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului⁶⁶ creează un cadru pentru asigurarea echilibrului de gen în utilizarea concediilor din motive familiale și a formulelor flexibile de lucru, precum și a concediului de îngrijitor.
- (8) Importanța ECEC pentru copii a fost pusă în evidență în mai multe inițiative ale Uniunii. Prezenta recomandare se bazează pe aceste inițiative de politică.

---

⁶⁶ Directiva (UE) 2019/1159 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului, JO L 188, 12.7.2019, p. 79.

Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor⁶⁷ contribuie la îmbunătățirea de către statele membre a serviciilor de ECEC și subliniază faptul că astfel de servicii trebuie să fie incluzive, accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, și de înaltă calitate. Prin Strategia UE privind drepturile copilului⁶⁸ se oferă un cadru pentru acțiunile desfășurate de UE în vederea unei mai bune promovări și protecții a drepturilor copiilor și se recunoaște că serviciile de ECEC au un rol benefic în dezvoltarea cognitivă și socială a copiilor. Prin Recomandarea Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii⁶⁹ se urmărește să se asigure accesul gratuit și efectiv la servicii esențiale, inclusiv la servicii de ECEC, pentru copiii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială, în toate regiunile, inclusiv în zonele îndepărtate și rurale.

- (9) Atunci când investesc în servicii de ECEC, statele membre ar trebui să țină seama nu doar de disponibilitatea locurilor, ci și de o serie de dimensiuni, cum ar fi intensitatea în timp a participării, rata de participare a copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială, precum și accesibilitatea din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, și calitatea serviciilor de îngrijire furnizate. Prin urmare, prezenta recomandare conține măsuri pentru abordarea acestor aspecte.
- (10) În scopul de a se facilita participarea pe piața forței de muncă a îngrijitorilor principali, care sunt predominant femei, numărul de ore petrecute în structurile de ECEC ar trebui să fie suficient pentru ca părinții să se poată implica în mod semnificativ în activități de muncă remunerată. Ar trebui să se încurajeze frecventarea de către copii a acestor structuri, ținându-se seama de interesul superior al copilului. În cazul în care copiii nu frecventează încă structuri de ECEC cu program complet, ambii părinți ar trebui să facă uz de drepturile la concediul din motive familiale și la formulele flexibile de lucru prevăzute de Directiva (UE) 2019/1158, cum ar fi munca cu fracțiune de normă, programul de lucru flexibil și telemunca, pentru asigurarea repartizării în mod egal a responsabilităților de îngrijire, iar frecventarea ar trebui să crească treptat, odată cu vârsta copilului. Dată fiind importanța acestui aspect, ar trebui monitorizate atât intensitatea în timp a participării copiilor, cât și participarea acestora la structurile de ECEC.
- (11) În plus, femeile care au copii și un nivel scăzut de competențe profesionale și femeile care au copii și trăiesc în gospodării cu venituri mici se confruntă cu mai multe obstacole în ceea ce privește formarea și găsirea unui loc de muncă și cu mai mulți factori de descurajare a (re)încadrării în muncă, deoarece participarea copiilor lor la structurile de ECEC este marcată de constrângeri financiare și nefinanciare. Încurajarea unei participări mai mari a copiilor care se află în situații vulnerabile și a celor care provin din medii defavorizate la structuri de ECEC incluzive ar avea un impact benefic asupra revenirii mamelor lor în câmpul muncii. Situația femeilor cu handicap sau a femeilor care au copii cu handicap este deosebit de dificilă.

---

⁶⁷ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, JO C 189, 5.6.2019, p. 4.

⁶⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final, 24.3.2021, p. 1.

⁶⁹ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii, JO L 223, 22.6.2021, p. 14.

- (12) Participarea la structurile de ECEC are beneficii multiple pentru copii. Există dovezi că furnizarea unor servicii de ECEC de calitate joacă un rol esențial în îmbunătățirea dezvoltării cognitive, sociale și educaționale a copiilor de la o vârstă timpurie. În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, participarea la ECEC poate constitui un instrument eficace pentru realizarea echității sociale pentru copiii aflați într-o situație defavorizată, precum copiii cu handicap sau cu nevoi speciale, copiii expuși riscului de sărăcie sau de excludere socială, copiii care provin dintr-un context de migrație, copiii refugiați, copiii romi și copiii aparținând unei minorități, copiii care trăiesc în zone rurale și îndepărtate cu infrastructuri de îngrijire inadecvate și copiii aflați în structuri de îngrijire alternativă.
- (13) În Recomandarea Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii⁷⁰ și în Recomandarea Consiliului privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor⁷¹ se pune în evidență faptul că accesul egal la servicii de ECEC de calitate și incluzive este esențial pentru întreruperea transmiterii excluderii sociale și asigurarea egalității de șanse pentru copiii aflați într-o situație defavorizată. În Recomandarea privind Garanția europeană pentru copii s-a solicitat statelor membre să prezinte, în termen de nouă luni de la adoptarea recomandării, planuri naționale de punere în aplicare a acesteia. Cu toate acestea, ratele de frecvență de către copiii aflați într-o situație defavorizată sunt considerabil mai scăzute, în special în cadrul celei mai mici grupe de vârstă, ceea ce poate duce mai târziu la rezultate mai slabe în materie de educație și la rate ridicate de abandon școlar, în special în rândul copiilor romi sau al copiilor proveniți dintr-un context de migrație, precum și al copiilor lipsiți de îngrijire părintească. Participarea la ECEC este relevantă și pentru copiii care fug din calea războiului din Ucraina, precum și pentru alți copii care solicită sau primesc protecție în Uniune. Pentru toți acești copii potențial vulnerabili ar trebui să se asigure accesul egal la servicii de ECEC de bază incluzive și nesegregate.
- (14) Copiii cu handicap au același drept de a participa la servicii de ECEC de bază în condiții egale cu ceilalți. Jumătate dintre copiii cu handicap sunt îngrijiți numai de părinții lor. Prin urmare, este important să se asigure că serviciile de ECEC sunt accesibile, incluzive și combinate cu măsuri specifice de facilitare a abordării nevoilor specifice, inclusiv măsuri de eliminare a barierelor și de combatere a segregării, de înzestrare a personalului cu competențele necesare sau de angajare de personal special care să poată aborda nevoile individuale și programele educaționale individualizate, când este necesar.
- (15) Pentru a se asigura că participarea la ECEC este benefică pentru copii, este esențial ca serviciile de ECEC să fie de înaltă calitate. Deși nu există un mod unic de definire și măsurare a conceptului de calitate în contextul ECEC, esența acestui concept este calitatea interacțiunii dintre adulți și copii, indiferent de sistemul de ECEC existent. Statele membre ar trebui să asigure furnizarea unor servicii de ECEC de înaltă calitate, ținând seama de diferitele dimensiuni stabilite în Recomandarea din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, printre care accesul la servicii de ECEC, calificările și condițiile de muncă ale personalului, programa pedagogică, monitorizarea și evaluarea, precum și guvernarea și finanțarea.

---

⁷⁰ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii, JO L 223, 22.6.2021, p. 14.

⁷¹ Recomandarea Consiliului din 12 martie 2021 privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor, JO C 93, 19.3.2021.

Elemente precum raportul personal-copii, calificările personalului și formarea profesională continuă ar trebui să aibă o importanță deosebită.

- (16) Calitatea serviciilor de ECEC este un factor important și pentru stabilirea încrederii dintre părinți și instituțiile care oferă educație și îngrijire și, prin urmare, un factor important în facilitarea unei participări sporite la ECEC.
- (17) O altă dimensiune importantă a furnizării serviciilor de ECEC este accesibilitatea. Aceasta presupune existența unei infrastructuri adecvate și disponibilitatea capacităților de primire și a programului de funcționare. Accesibilitatea presupune, de asemenea, adaptarea la nevoile speciale ale părinților și acordarea de asistență pentru îndeplinirea procedurilor administrative complexe. Sprijinul pentru parcurgerea procedurilor administrative ar trebui acordat sub diferite forme, inclusiv la nivel lingvistic și digital, în special în cazul grupurilor care se află într-o situație vulnerabilă sau provin din medii defavorizate și care, de exemplu, nu pot utiliza instrumentele digitale sau nu au acces la acestea. Conceptul include și accesibilitatea pentru persoanele cu handicap, inclusiv copii, părinți și profesioniști, în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în anexele I și III la Directiva (UE) 2019/882.
- (18) În plus, accesibilitatea include profesionalizarea personalului și a specialiștilor în vederea sprijinirii adecvate a copiilor cu handicap sau cu nevoi speciale, în structuri de bază nesegregate. Statele membre ar trebui să se asigure că sunt eliminate și prevenite barierele din calea utilizării serviciilor de ECEC, inclusiv pentru persoanele cu handicap, și că serviciile de ECEC sunt cu adevărat incluzive.
- (19) La abordarea accesibilității ar trebui să se țină seama de dezechilibrele teritoriale. Timpul lung de deplasare, determinat de distanță, de lipsa sau limitarea legăturilor de transport și de aglomerarea traficului, poate constitui o barieră în calea participării. Zonele îndepărtate și rurale sunt deosebit de dezavantajate prin faptul că nu dispun de servicii de ECEC suficiente la nivel local. Astfel de dezechilibre teritoriale pot agrava problemele de accesibilitate din punct de vedere financiar. Prin urmare, este important să se ia în considerare, în planurile de mobilitate, diferitele profiluri ale utilizatorilor de servicii ECEC și să se includă, în colectarea datelor, acoperirea teritorială în scopul evaluării și monitorizării.
- (20) În numeroase state membre, costul ridicat al serviciilor de ECEC reprezintă în continuare un obstacol puternic în calea participării. Din datele Eurostat reiese că factorul de cost are o pondere semnificativă în decizia de a nu utiliza serviciile formale de îngrijire a copiilor în multe țări, în special pentru gospodăriile expuse riscului de sărăcie. Din statisticile Uniunii Europene privind venitul și condițiile de viață pentru 2016 rezultă că 13 % dintre părinți nu apelează la servicii de îngrijire a copiilor din cauza costurilor acestor servicii⁷² și că 11 % întâmpină dificultăți moderate sau mari în a-și permite astfel de servicii⁷³. Aceste procentaje sunt de peste două ori mai mari, și anume 28 % și, respectiv, 27 %, în cazul gospodăriilor expuse riscului de sărăcie. Conform studiilor științifice, serviciile de ECEC de înaltă calitate sunt însoțite de

---

⁷² Sursa datelor: modulul ad-hoc al EU-SILC din 2016 privind *accesul la servicii*, [ilc_ats04](#) „Copiii pe tipuri de gospodărie, grupe de venituri, grade de urbanizare și principale motive de neutilizare a serviciilor formale de îngrijire a copiilor” (date extrase la 20.6.2022).

⁷³ Sursa datelor: modulul ad-hoc al EU-SILC din 2016 privind *accesul la servicii*, [ilc_ats03](#) „Copiii care beneficiază de servicii formale de îngrijire a copiilor pe tipuri de gospodărie, grupe de venituri, grade de urbanizare și niveluri de dificultate întâmpinate de părinți în a-și permite servicii formale de îngrijire a copiilor” (date extrase la 20.6.2022).

importante beneficii economice, sociale, educaționale și de dezvoltare. Asigurarea unor servicii de ECEC accesibile din punct de vedere financiar este, prin urmare, benefică pentru participarea femeilor pe piața forței de muncă și are, de asemenea, un impact pozitiv pe termen lung asupra educației timpurii în ceea ce privește creșterea, punând bazele unei atitudini pozitive față de învățare pe tot parcursul vieții și dovedindu-se a fi de folos nu doar copiilor implicați, ci și societății în general. Prin urmare, statele membre ar trebui să se asigure că serviciile de ECEC sunt furnizate la costuri proporționale cu venitul gospodăriei și că aceste costuri nu constituie o barieră în calea utilizării serviciilor de ECEC. În plus, statele membre ar trebui să țină seama și de alte costuri legate de participarea la ECEC, cum ar fi transportul, îmbrăcămintea și echipamentele necesare într-o situație de îngrijire.

- (21) Un mod de a se asigura furnizarea adecvată de servicii de ECEC accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, este să se introducă dreptul legal la ECEC, măsură prin care autoritățile publice garantează un loc pentru fiecare copil ai cărui părinți îl solicită, indiferent de statutul profesional, socioeconomic sau familial al acestora. În majoritatea statelor membre există deja un astfel de drept legal, dar vârsta de la care acesta se aplică variază în mod semnificativ. În mod ideal, nu ar trebui să existe perioade neacoperite între sfârșitul concediului din motive familiale, plătit în mod corespunzător, și dreptul legal la un loc în ECEC.
- (22) Se preconizează că sporirea disponibilității serviciilor de ECEC de înaltă calitate și accesibile din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere financiar, pentru familii și îmbunătățirea condițiilor de muncă și a salariilor în acest sector vor aduce beneficii economice. În același timp, sustenabilitatea fiscală a investițiilor în ECEC poate fi optimizată prin evaluarea impactului asupra finanțelor publice și prin monitorizarea periodică și îmbunătățirea continuă a raportului cost-eficacitate, pe baza bunelor practici, inclusiv printr-o proiectare eficientă a unor mecanisme de finanțare care să fie coerente cu sustenabilitatea globală a finanțelor publice.
- (23) Este extrem de important ca părinții să aibă ușor acces la informații online și offline adecvate privind ECEC. Sunt considerate informații adecvate informațiile referitoare la drepturile la servicii corespunzătoare și disponibilitatea acestora, la modalitățile de acces și la eligibilitatea pentru sprijin financiar, când este cazul.
- (24) Necunoașterea drepturilor părinților și copiilor în ceea ce privește sistemul de ECEC și neconștientizarea relevanței acestuia pentru viitoarele realizări educaționale reprezintă un obstacol suplimentar în calea utilizării serviciilor, care afectează participarea femeilor pe piața forței de muncă. Informarea corectă și amănunțită a părinților ar trebui să conducă la decizii bine gândite și luate în cunoștință de cauză cu privire la opțiunile de îngrijire.
- (25) Sistemul de ECEC este afectat de un deficit de personal în multe țări. Acest deficit poate fi abordat prin multiple strategii, cum ar fi îmbunătățirea condițiilor de muncă, asigurarea unor perspective de carieră și a unei remunerații adecvate, crearea cu regularitate de posibilități de perfecționare și recalificare, elaborarea unor strategii de recrutare creative și invitarea diferitelor grupuri subreprezentate, cum ar fi bărbații sau persoanele care provin din medii culturale diverse, de exemplu migranții și refugiații, să se alăture forței de muncă din domeniul ECEC. Un mecanism simplu și rapid de recunoaștere a calificărilor ar putea contribui la abordarea deficitelor. De exemplu, în

Recomandarea (UE) 2022/554 a Comisiei⁷⁴ se abordează accesul persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina la profesiile reglementate.

- (26) Promovarea unor condiții de muncă echitabile pentru personalul din sistemul de ECEC ar trebui să contribuie la atragerea de noi lucrători și, în același timp, la asigurarea faptului că persoanele care lucrează în acest sector sunt dispuse și capabile să rămână în profesie până la pensionare. O astfel de promovare poate contribui, de asemenea, la combaterea segregării de gen în sector. În acest context, orientările de politică ale OIM privind promovarea muncii decente pentru personalul din sectorul educației timpurii a copiilor⁷⁵ conțin îndrumări despre posibila punere în aplicare a unor recomandări referitoare la dezvoltarea profesională și a carierei, la o remunerare adecvată, inclusiv la egalitatea de remunerare, la ocuparea durabilă a forței de muncă și la condițiile de muncă, precum și la promovarea dialogului social în acest sector.
- (27) Îngrijirea copiilor nu încetează în momentul în care când aceștia intră în învățământul primar. Nevoile de îngrijire pe care le au copiii începând cu vârsta de școlarizare primară pot, la rândul lor, să limiteze participarea mamelor pe piața forței de muncă și timpul de lucru al acestora, dacă nu există soluții adecvate, de calitate și accesibile din punct de vedere financiar pentru îngrijirea după programul școlar și în timpul vacanțelor, în contextul sistemelor școlare naționale. Dacă nu există posibilități de îngrijire pentru copiii mai mari, faptul că sunt disponibile serviciile de ECEC pentru frații și surorile mai mici nu înseamnă că părinții pot participa pe piața forței de muncă, o situație care ar putea avea impact și asupra utilizării serviciilor de ECEC pentru frații și surorile mai mici. Prin urmare, statele membre ar trebui să asigure servicii de îngrijire perișcolare adecvate, de calitate și accesibile din punct de vedere financiar. Acestea ar trebui să includă, după caz, o ofertă de supraveghere și sprijin pentru teme, destinată în special copiilor care provin din medii defavorizate.
- (28) Echilibrul dintre viața profesională și cea privată rămâne o provocare majoră pentru mulți părinți, în special pentru femei. Dificultatea de echilibrarea a responsabilităților profesionale cu responsabilitățile de îngrijire constituie un obstacol major care contribuie la subreprezentarea femeilor pe piața forței de muncă. În acest context, rolurile femeilor și bărbaților în ceea ce privește îngrijirea sunt deseori influențate de stereotipuri de gen. La rândul său, dezechilibrul dintre activitățile de îngrijire desfășurate de femei și cele desfășurate de bărbați accentuează stereotipurile de gen în ceea ce privește ocupațiile și rolurile atât ale bărbaților, cât și ale femeilor.
- (29) Această diferență persistentă între femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire ar trebui abordată, în special prin încurajarea utilizării de către tați a concediului din motive familiale și a formulelor flexibile de lucru, după caz, combinate cu o partajare mai echitabilă a responsabilităților de îngrijire în cadrul cuplurilor în ceea ce privește munca remunerată și cea neremunerată. Punerea în aplicare a Directivei (UE) 2019/1158 ar trebui să consolideze dreptul lucrătorilor cu

⁷⁴ Recomandarea (UE) 2022/554 a Comisiei privind recunoașterea calificărilor pentru persoanele care fug din calea invadării Ucrainei de către Rusia, JO L 107, 6.4.2022, p. 1.

⁷⁵ Organizația Internațională a Muncii, reuniunea experților privind *Meeting of Experts on Policy Guidelines on the promotion of decent work for early childhood education personnel* (Reuniunea experților referitoare la Orientările de politică privind promovarea muncii decente pentru personalul din sectorul educației timpurii a copiilor); informații disponibile la adresa: https://www.ilo.org/sector/Resources/codes-of-practice-and-guidelines/WCMS_236528/lang-en/index.htm.

responsabilități de îngrijire la concediu din motive familiale și dreptul de a solicita formule flexibile de lucru. În cadrul unor acțiuni ulterioare ar trebui, în principal, să se asigure sensibilizarea cu privire la aceste noi drepturi și să se monitorizeze dacă lucrătorii pot să recurgă pe deplin la aceste drepturi fără a suferi un tratament nefavorabil la locul de muncă.

- (30) Pentru a înțelege mai bine nevoile și constrângerile în materie de îngrijire, statele membre ar trebui să asigure disponibilitatea unor date adecvate cu un grad suficient de granularitate, fiabilitate și comparabilitate. Dat fiind că Directiva (UE) 2019/1158 nu conține dispoziții specifice referitoare la colectarea datelor, aceste date ar trebui să includă date despre utilizarea concediilor din motive familiale, ținându-se seama de manualul metodologic pentru cadrul de indicatori privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată, elaborat de Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și Comitetul pentru protecție socială, în sprijinul monitorizării și evaluării corespunzătoare a directivei.
- (31) Progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări ar trebui monitorizate periodic în contextul semestrului european, al raportului anual privind egalitatea de gen în Uniunea Europeană și al portalului de monitorizare a Strategiei privind egalitatea de gen. În acest scop, statele membre ar trebui în special să sprijine Comisia în elaborarea și calcularea unui indicator pentru măsurarea diferenței dintre femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire – care înseamnă diferența între timpul pe care îl alocă femeile responsabilităților de îngrijire și timpul pe care îl alocă acestora bărbații –, a diferenței de remunerare dintre femei și bărbați și a timpului alocat muncii remunerate și celei neremunerate, pentru a se înțelege mai bine interdependențele dintre aceste elemente, în vederea sprijinirii dezvoltării unor politici bazate pe date concrete în domeniul egalității de gen și al aspectelor sociale. Statele membre ar trebui, de asemenea, să își continue eforturile de elaborare și punere în aplicare a reformelor în domeniul ECEC, utilizând în mod optim sprijinul Comisiei, inclusiv prin instrumentul de sprijin tehnic, schimb de bune practici, procese și metodologii adecvate, colectarea de date, implicarea părților interesate și o coordonare interinstituțională mai eficientă și mai eficientă, precum și prin planificarea, alocarea și dezvoltarea profesională a resurselor umane în sectorul ECEC.
- (32) Termenul de „educație și îngrijire timpurie a copiilor” ar trebui înțeles, astfel cum este definit în Recomandarea Consiliului privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, ca referindu-se la orice servicii reglementate care asigură educație și îngrijire pentru copii începând de la naștere până la vârsta de școlarizare primară obligatorie – indiferent de cadru, finanțare, orar sau conținutul programei – și include îngrijiri în centre de zi și în cadrul familiei, servicii finanțate din fonduri private sau publice și servicii destinate nivelului preșcolar.
- (33) Pentru evaluarea impactului prezentei recomandări, Comisia și statele membre ar trebui să monitorizeze progresele înregistrate în ceea ce privește punere în aplicare a recomandării și să le raporteze cu regularitate,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE: OBIECTIVUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

1. Prezenta recomandare urmărește să încurajeze statele membre să sporească participarea copiilor la educația și îngrijirea timpurie pentru a facilita participarea femeilor pe piața forței de muncă și pentru a consolida dezvoltarea socială și

cognitivă a copiilor, în special a celor care se află în situații vulnerabile sau provin din medii defavorizate.

2. Prezenta recomandare se referă la educația și îngrijirea timpurie a tuturor copiilor.

REVIZUIREA OBIECTIVELOR DE LA BARCELONA

3. Statele membre ar trebui să încurajeze participarea femeilor pe piața forței de muncă prin furnizarea de servicii de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor (ECEC), în conformitate cu modelele naționale de furnizare, asigurându-se că, până în 2030:

- (a) cel puțin 50 % dintre copii cu vârste mai mici de trei ani participă la ECEC⁷⁶ și
- (b) cel puțin 96 % dintre copiii cu vârste cuprinse între trei ani și vârsta de înscriere obligatorie în învățământul primar participă la ECEC⁷⁷.

INTENSITATEA PARTICIPĂRII

4. Statele membre ar trebui să încurajeze o intensitate în timp a participării copiilor la ECEC care să fie compatibilă cu o participare semnificativă a părinților, în special a mamelor, pe piața forței de muncă.
5. Statele membre sunt invitate să se asigure că, pentru a permite participarea copiilor, care ar putea să crească treptat odată cu vârsta copilului, sunt disponibile serviciile de ECEC de:

- (a) cel puțin 25 de ore pe săptămână pentru copiii cu vârste mai mici de trei ani și
- (b) cel puțin 35 de ore pe săptămână pentru copiii cu vârste mai mari sau egale cu trei ani.

INCLUZIUNEA COPIILOR CARE PROVIN DIN MEDII DEFAVORIZATE ȘI A COPIILOR CU HANDICAP SAU CU NEVOI SPECIALE

6. Statele membre ar trebui:
  - (a) să dispună de măsuri specifice pentru înlesnirea și sporirea participării la ECEC a copiilor care provin din medii defavorizate, inclusiv a copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială, precum și a copiilor cu handicap sau cu nevoi speciale;
  - (b) să elimine, în ceea ce privește participarea la ECEC, decalajul care există între copiii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială și populația generală de copii.

CALITATEA

7. Statele membre ar trebui să se asigure că:
  - (a) serviciile de ECEC pentru toți copiii sunt de înaltă calitate, astfel încât părinții să aibă mai multă încredere în servicii, și că acestea contribuie la dezvoltarea

---

⁷⁶ Sursa datelor: Eurostat, operațiunea EU-SILC 2020, „Copiii în structuri formale de îngrijire sau educație pe categorii de vârstă și durată – % din populația din fiecare grupă de vârstă – UE”, cod de date online: [ilc_caindformal].

⁷⁷ Sursa datelor: Eurostat, colecția de date a UOE, „Rate de participare ale copiilor cu vârste cuprinse între trei ani și vârsta de înscriere obligatorie în învățământul primar – % din populația cu vârsta corespunzătoare”, cod de date online: [educ_uae_enra21].

sănătoasă a copilului din punct de vedere fizic, social, emoțional, cognitiv și educațional;

- (b) în cadrele naționale de calitate, pe care statele membre sunt încurajate să le elaboreze în conformitate cu Recomandarea Consiliului privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor, se prevede furnizarea de servicii pentru copiii din ambele categorii de vârstă vizate de prezenta recomandare. În cadrele naționale de calitate ar trebui să se prevadă în special:
- raporturi personal-copii și dimensiuni adecvate ale grupelor, ținându-se seama de vârsta copiilor și de eventualele handicapuri sau nevoi speciale pe care le pot avea aceștia și
  - sprijinirea profesionalizării întregului personal din domeniul ECEC, inclusiv prin mărirea nivelului necesar de educație inițială și prin asigurarea dezvoltării profesionale continue, oferindu-se oportunități de formare profesională adecvate și pe tot parcursul vieții.

DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ

8. Statele membre ar trebui să abordeze provocările cu care se confruntă copiii și familiile acestora în ceea ce privește accesul la o structură adecvată de educație și îngrijire prin asigurarea unei acoperiri teritoriale suficiente cu servicii de ECEC. În acest scop, statele membre ar trebui în special:
- (a) să organizeze în mod adecvat furnizarea serviciilor de ECEC în toate zonele urbane și rurale, atât în cartierele și regiunile prospere, cât și în cele defavorizate, ținând seama de caracteristicile specifice ale zonei, cum ar fi densitatea populației de copii, distribuția copiilor în funcție de vârstă, în deplină conformitate cu principiile desegregării și nediscriminării și în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale;
- (b) să țină seama de un timp rezonabil de deplasare, în special cu mijloacele de transport în comun, atunci când hotărâsc unde vor fi amplasate servicii de ECEC.

ACCESIBILITATEA DIN PUNCT DE VEDERE FINANCIAR

9. În cazul copiilor, alții decât cei vizați de Recomandarea Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii, care ar trebui să beneficieze de acces gratuit și efectiv la servicii de ECEC, statele membre ar trebui să se asigure că serviciile de ECEC sunt furnizate la costuri nete proporționale în mod rezonabil cu alte cheltuieli ale gospodăriei și cu venitul disponibil, acordând o atenție deosebită gospodăriilor cu venituri mici. Statele membre sunt încurajate îndeosebi:
- (a) să limiteze cheltuielile din buzunar ale părinților;
- (b) atunci când este cazul, să introducă tarife diferențiate proporționale cu venitul familiei sau un tarif maxim pentru serviciile de ECEC.

ACCESIBILITATEA

10. Statele membre ar trebui să elimine în mod continuu obstacolele din calea accesului la ECEC. În acest context, ar trebui să se acorde o atenție deosebită următoarelor aspecte:
- (a) oferirea de soluții pentru părinții care au un program de lucru atipic, astfel încât aceștia să își poată concilia mai bine viața profesională și viața privată;

- (b) abordarea nevoilor părinților din familiile monoparentale;
  - (c) asigurarea accesului la ECEC, indiferent de situația părinților pe piața forței de muncă, într-un mod coerent cu oferirea de stimulente pentru încadrarea în muncă;
  - (d) asigurarea accesibilității clădirilor, a infrastructurilor și a transporturilor, precum și a materialelor didactice și a instrumentelor digitale pentru părinții și copiii cu handicap sau cu nevoi speciale;
  - (e) oferirea unui sprijin efectiv și asigurarea unei informări și comunicări adecvate pentru copiii și părinții cu handicap sau cu nevoi speciale, precum și eliminarea barierelor lingvistice și culturale, pentru a face posibilă participarea acestora la structuri de bază incluzive și nesegregate;
  - (f) furnizarea proactivă de informații clare despre beneficiile care decurg din frecventarea structurilor de ECEC și despre posibilitățile existente, normele de eligibilitate și procedurile administrative de acces la servicii de ECEC;
  - (g) furnizarea de sprijin administrativ la înscriere, cu o atenție deosebită pentru părinții care se află într-o situație vulnerabilă sau provin dintr-un mediu defavorizat.
11. Statele membre ar trebui să introducă dreptul legal la ECEC. Atunci când stabilesc vârsta de la care se aplică dreptul legal, statele membre ar trebui să țină seama de disponibilitatea și durata concediului din motive familiale plătit în mod corespunzător, pentru a preveni perioadele neacoperite între sfârșitul acestui concediu și începerea serviciilor de ECEC.

ÎNGRIJIREA PERIȘCOLARĂ

12. Pe lângă serviciile de ECEC, statele membre ar trebui să asigure o abordare cuprinzătoare a îngrijirii copiilor, ținând seama de nevoile de îngrijire ale copiilor de diferite vârste, inclusiv ale copiilor aflați la vârsta de școlarizare primară, prin facilitarea unor servicii de îngrijire perișcolare (după programul școlar și în timpul vacanțelor) accesibile din punct de vedere financiar și de înaltă calitate pentru toți copiii înscriși în învățământul primar, inclusiv pentru copiii cu handicap sau cu nevoi educaționale speciale, ținând seama de organizarea națională a perioadelor școlare și a vacanțelor. O astfel de abordare ar trebui să cuprindă sprijin pentru teme, destinat în special copiilor care provin din medii defavorizate sau se află în situații vulnerabile.

CUNOAȘTEREA DREPTURILOR

13. Statele membre ar trebui să se asigure că părinții își cunosc drepturile, inclusiv, când este cazul, dreptul la un loc în ECEC, ținând seama de faptul că diferitele tradiții și medii ar putea influența cunoașterea sistemului de ECEC, modul în care acesta este perceput și încrederea în acesta.
14. Statele membre sunt încurajate să informeze în mod proactiv părinții cu privire la posibilitățile, beneficiile, costurile și, atunci când există, sprijinul financiar pentru utilizarea serviciilor de ECEC. Ar trebui să se aibă în vedere:
- (a) informațiile despre ECEC de care au nevoie părinții, ținându-se seama de diversitatea competențelor, de capacități, de mediul socioeconomic și de existența unui handicap;

- (b) facilitarea accesului la informații atât online, cât și offline, ținându-se seama de diferitele nevoi lingvistice și de disponibilitatea instrumentelor digitale.
15. Statele membre ar trebui să instituie proceduri eficiente, imparțiale și accesibile de depunere a plângerilor, prin care problemele sau incidentele să fie raportate autorităților competente.

CONDIȚIILE DE MUNCĂ ȘI COMPETENȚELE PERSONALULUI

16. Statele membre ar trebui să asigure condiții de muncă echitabile pentru personalul din domeniul ECEC, în special prin promovarea dialogului social și a negocierilor colective și prin sprijinirea dezvoltării unor salarii atractive în acest sector, respectând în același timp autonomia partenerilor sociali.
17. Statele membre ar trebui să abordeze nevoile în materie de competențe și deficitul de lucrători în domeniul ECEC, în special prin:
- (a) îmbunătățirea educației și formării inițiale și continue pentru a le permite lucrătorilor actuali și viitori din domeniul ECEC să dobândească aptitudinile și competențele necesare;
  - (b) crearea de parcursuri de carieră în sectorul ECEC, inclusiv prin perfecționare, recalificare și servicii de informare și orientare;
  - (c) asigurarea unui statut profesional și a unor perspective de carieră atractive pentru lucrătorii din domeniul ECEC;
  - (d) punerea în aplicare a unor măsuri de combatere a stereotipurilor de gen și a segregării de gen și de sporire a atractivității profesiei atât pentru bărbați, cât și pentru femei.

DIFERENȚA DINTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE ASUMAREA RESPONSABILITĂȚILOR DE ÎNGRIJIRE

18. Statele membre ar trebui să încurajeze repartizarea egală între părinți a responsabilităților de îngrijire a copiilor prin:
- (a) combaterea stereotipurilor de gen și încurajarea unei implicări echilibrate a ambilor părinți în responsabilitățile de îngrijire, pe picior de egalitate, inclusiv prin campanii de comunicare;
  - (b) promovarea și sprijinirea unor formule de lucru favorabile familiei și a utilizării concediului din motive familiale de către ambii părinți, în special de către bărbați, pe tot parcursul vieții.

GUVERNANȚA ȘI COLECTAREA DATELOR

19. Statele membre ar trebui să asigure o guvernanță solidă și eficientă a politicilor în domeniul educației și îngrijirii timpurii a copiilor, în special prin:
- (a) asigurarea unei cooperări strânse între diferitele instituții de elaborare a politicilor și serviciile de ECEC și sprijinirea cooperării cu alte instituții de elaborare a politicilor și servicii responsabile cu dezvoltarea și educația timpurie a copiilor și
  - (b) mobilizarea și utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a unei finanțări adecvate și sustenabile pentru educația și îngrijirea timpurie a copiilor, inclusiv prin utilizarea fondurilor și a instrumentelor Uniunii, precum și prin aplicarea unor politici care să conducă la o finanțare durabilă a

serviciilor de îngrijire a copiilor, care să fie coerentă cu sustenabilitatea globală a finanțelor publice.

20. Statele membre ar trebui să dezvolte sau să îmbunătățească colectarea de date cu privire la:
- (a) participarea la ECEC a copiilor, inclusiv a copiilor care se află în situații vulnerabile sau provin din grupuri defavorizate, anual și pe baza unor anchete efectuate pe eșantioane cu o mărime adecvată;
  - (b) diferențele dintre femeile și bărbații cu responsabilități de îngrijire în ceea ce privește utilizarea timpului în muncă remunerată și în muncă neremunerată, de preferință cu ajutorul anchetelor privind utilizarea timpului pe baza standardului stabilit de anchetele europene armonizate privind utilizarea timpului;
  - (c) utilizarea în funcție de gen a concediilor din motive familiale, pe baza datelor administrative și într-un mod armonizat la nivelul UE, și a cadrului aprobat de indicatori privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată, elaborat de subgrupul comun al Comitetului pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) și al Comitetului pentru protecție socială (CPS);
  - (d) condițiile de muncă ale personalului din domeniul ECEC, luând în considerare în special aspectele menționate în recomandările 16 și 17;
  - (e) deficitul din sectorul ECEC și accesibilitatea, inclusiv din punct de vedere financiar, și calitatea serviciilor de ECEC, cu regularitate și cel puțin o dată la șase ani și distribuția teritorială a ECEC, în special pentru a evalua disparitățile teritoriale, inclusiv în zonele îndepărtate și rurale.
21. Statele membre ar trebui să își intensifice eforturile pentru a se asigura că datele sunt comparabile la nivelul UE cu suficientă granularitate.

PUNEREA ÎN APLICARE, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

22. Statele membre ar trebui să informeze Comisia cu privire la măsurile de punere în aplicare a prezentei recomandări până la [un an de la adoptare].
23. Statele membre ar trebui să coopereze cu Comisia în ceea ce privește intenția acestuia de:
- (a) a îmbunătăți furnizarea periodică de date, punând la dispoziție pe site-ul Eurostat, precum și pe portalul de monitorizare a Strategiei privind egalitatea de gen, următoarele:
    - (1) o defalcare suplimentară pe vârste a copiilor care participă la ECEC, pe intensități în timp ale participării și pe rate de participare a copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială;
    - (2) intervale de încredere pentru principalul indicator al EU-SILC, „Copiii înscriși în structuri formale de îngrijire sau educație”, și alți indicatori relevanți, alături de ratele de participare, pentru a asigura comparabilitatea între ani și țări;
    - (3) informații explicative mai cuprinzătoare despre datele colectate, în special în ceea ce privește programele de ECEC care intră în definiția indicatorilor;

- (b) a mobiliza finanțare din partea Uniunii pentru sprijinirea reformelor și investițiilor naționale în ECEC;
- (c) a monitoriza punerea în aplicare a prezentei recomandări în contextul raportului anual privind egalitatea de gen în Uniune și al semestrului european, inclusiv, dacă este cazul, prin emiterea de recomandări specifice adresate statelor membre, și a raporta Consiliului, în termen de cinci ani, cu privire la progresele înregistrate în legătură cu prezenta recomandare;
- (d) a facilita elaborarea de noi indicatori în cadrul Comitetului pentru protecție socială și al Comitetului pentru ocuparea forței de muncă, schimbul de bune practici și învățarea reciprocă între statele membre, precum și activități de consolidare a capacităților tehnice și a continua să sprijine statele membre în eforturile lor de concepere și realizare a unor reforme în domeniul ECEC, în special prin cadrul strategic al spațiului european al educației și prin instrumentul de sprijin tehnic;
- (e) a încuraja agențiile Uniunii, cum ar fi Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați și Eurofound, să colecteze date cu regularitate, să elaboreze indicatori și să efectueze analize cu privire la diferența dintre femei și bărbați în ceea ce privește asumarea responsabilităților de îngrijire, la diferența de remunerare dintre femei și bărbați și la timpul dedicat muncii remunerate și muncii neremunerate și activităților individuale și sociale de către femeile și bărbații cu responsabilități de îngrijire și la formulele de lucru utilizate pe tot parcursul vieții lor profesionale.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*